

KRITIKK OG DEBATT

kultur

Mang en mann ble geni, ble helt, ble dikter ved den pike han ikke fikk.

Søren Kierkegaard

Michelet i Harstad

Neste lørdag er det 8. mars og kvinnedag. I den anledning har Else Michelet satt sammen en helt ny kabaret som får premiere i Harstad Kulturhus på selve kvinnedagen. Kabareten har fått tittelen «Livet og de greiene der», og er ikke beregnet på de harsare, opplyses det.

FRANCIS SEJERSTED om ytringsfrihetsdebatten.

Francis, fetteren og ytringene

Den store ytringsfrihetskommisjonens formann, Francis Sejersted, er på foredragsrunde og forteller om kommisjonens mandat og problemstillinger og antyder hva den bør konkludere om, men ikke hvordan. Han gjør ikke som Stortingets kontrollkomité, der de konkluderer først og spør etterpå, eller som de gjør i andre offentlige kommisjoner, der de holder tett til konklusjonen foreligger.

MONITOR

MARKUS MARKUSSEN

I helga var Sejersted en av foredragsholderne på et seminar om «Sensur og selvsensur i nordisk presse», arrangert av Pressearkivets venner. Hans opptreden der og i andre fora er en bekreftelse på at en viktig del av kommisjonens arbeid faktisk er debatten i det åpne rom.

Sejersted er ikke særlig bekymret for ytringsfriheten. Men debatten om ytringsfriheten bekymrer ham. Den likner en skyttergravskrig der tilfeldige overtramp genererer generelle krav om kontroll på den ene siden, mens det svares med skjønning av pressen på den andre.

Nå er vi i den heldige situasjon at vi har flere aktuelle saker som illustrerer problemstillingene og virker stimulerende og inspirerende på debatten om ytringsfriheten. Flere aspekter i kjølvannet av Lund-kommisjonens rapport og de åpne høringene om den. Kjus-saken og andre saker som sjokkerer, provoserer og engasjerer folk, gjør de prinsipielle spørsmålene om ytringsfriheten lettere å forstå. Debatten om Hans Fredrik Dahls analyser av David Irvings arbeid ligger også i dette terrenget, som er minnlagt både med sterke følelser og logiske snubletråder.

Francis Sejersted sa at hovedpoenget må være å begrense sanksjonene og positivt beskytte ytringsfriheten. Det må ligge i systemet en opplørdning til å bruke den friheten, ellers vil den forvitne. Og en som ikke lar den forvitne, er nettopp Hans Fredrik Dahl. Sejersteds fetter både kjødelig, faglig og på mange måter kanskje også åndelig – hva vet jeg. Dahl holdt iallfall – i likhet med sin fetter – et spennende, interessant og inspirerende foredrag på samme seminar.

Han snakket mye om den politiske sensur, men også om den økonomiske og kulturelle, og var antydningssvis også innom den selvsensur som styres av følelsen av hva som kommer seg, det politisk korrekte, de kulturelle standardene for hva som sies og ikke sies.

Og frimodighet og styrke til å frigjøre seg fra slik selvsensur vet vi er livsviktig for demokratiet og ofte en forutsetning for den bruk av ytringsfriheten som Sejersted oppfordrer til. Og som fetteren følger opp.

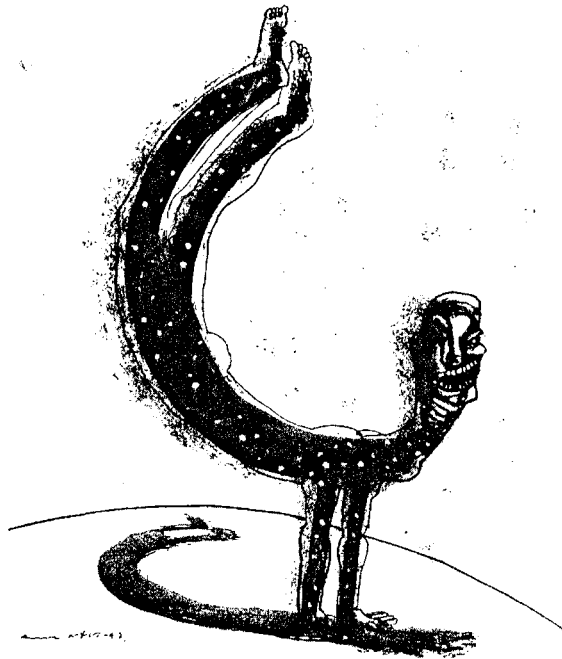
innhogg

Perifert?

Mens britiske toppklubber kjøper norske fotball-ener, får byr engelske kunstskoler i andredivisjon sine studietilbud for dem som ikke slipper gjennom nåloyet til kunstakademiene her hjemme. Det betaler seg bedre med nordmenn enn studenter fra EU-landene som får favepris, og elever med norsk kunstfagstipend har vært en god inntektskilde for mindre bra institusjoner i øyriket. En evaluering av skole-ene ute er selvsagt nødvendig. Situasjonen gir likevel større grunn til at planene om kunstakademi i Tromsø – som nå er ute på høring – blir realisert. Provisert? På dagens kunstkart handler ikke periferi om geografi.

Harald Flor

På himmelen glimter selvfølgelighetene

Tegning: ARNE MOST

Det er en natt som har slukt sitt eget mørke.
Det er en forsteinet ryggstøyle, en munn fastspikret i tilfredshet.
Det er et bankkort av plast inn sprekken på Nattservice og kontanter. Egentlig er det knapt begynt.
Det er en urskive uten visere, lette skritt opp skråningen, forretningsmoral, sporlys, ørner.
Siden kommer kyssene og skuddene, usynlig blod fra munnene.
På himmelen glimter selvfølgelighetene, ulmer hukommelsen

Frank Stub Micaelsen

Krigens sår og smerte

TROMSØ (Dagbladet): Kan man skrive blomsterdikt etter Auschwitz, kan man elske etter Hiroshima? Hålogaland Teater trekker linjer mellom kjærlighet og grusomhet i en følsom og koreografert, om enn ikke fullendt, oppsetning av Marguerite Duras poetiske klassiker «Hiroshima – min elskede».

filmen «Hiroshima mon amour». Her er skyvedører på japansk vis, et finmasket scenspråk med fysiske stiliseringer og en Jiuta-maidanser (Susanna Åkerlund), som med japansk minimalisme illuderer elva Ota: vannet som renner, tida som går.

Hun (Maryon Eilertsen) er kommet til Hiroshima fra Frankrike noen tiår etter krigen for å lage en film om freden. Dagen før avreise innleder hun en heftig kjærlighetsaffære med en japaner, Han (Johan Simberg). Det er tid for omhet og het omfavelse. Men også tid for oppbrudd – og ettertanke. For byen de elsker i ble brent inn i verdens samvittighet den 6. august 1945 klokka 8.15. Begge har ennå krigens arr i sjelen, arr som ikke har grodd.

På Hålogaland Teater har den svenske regissøren Harriet Nordlund forsøkt å skape et poetisk, fa-

ØMHET OG OPPBRUDD: Ikke alt sitter som det skal i Hålogaland Teaters «Hiroshima – min elskede» som spilles i Rådhus Teaterhus i Tromsø. På bildet Maryon Eilertsen og Johan Simberg. Premiere fredag. Foto: OLA ROE

bulerende og assosiativt språk, tett opp til det Duras og Alain Resnais ble verdensberømte for i 1959 med

På generalprøven torsdag var ennå ikke alle brikkene på plass. Det stramt koreograferte scenspråket og liten spenning mellom Hun og Han gjorde ikke stykkets erkjennelsesinnhold klart; de spor en grusom krig setter i et sinn – et evig aktuelt tema. Men etter solid innkjøring bør forestillingen få liv nok til å bli et severdig fransk intellektuelt alternativ til Arthur Amnzen-suksesser.

Hans Rossinè